

indgå overvejelser om en ordning i form af en fri sammenslutning (»free association«) med Danmark. Som nævnt ovenfor har regeringen tidligere tilkendegivet, at det er op til det grønlandske folk selv at beslutte Grønlands fremtid og tilknytningsforhold til Danmark.

10.2. Gennemførelse af selvstændighed

Som nævnt er det i § 21, stk. 1, fastslået, at beslutning om Grønlands selvstændighed træffes af det grønlandske folk.

Det bestemmes i § 21, stk. 2, at der indledes forhandlinger med henblik på selvstændighed for Grønland, såfremt det grønlandske folk beslutter sig herfor. Træffes en sådan beslutning må Grønlands Selvstyre rette henvendelse til den danske regering med henblik på at igangsætte sådanne forhandlinger.

Med bestemmelsen i § 21, stk. 2, fastslås en egentlig ret for Grønland til forhandlinger med henblik på gennemførelse af selvstændighed for Grønland.

Der er ikke med bestemmelsen i § 21 taget stilling til den situation, hvor forhandlingerne mod forventning ikke måtte munde ud i en aftale om gennemførelse af selvstændighed. Bestemmelsen pålægger regeringen at indlede forhandlinger med henblik på faktisk opnåelse af en aftale. Henset hertil skal forhandlingerne føres på en meningsfuld måde, idet parterne må bestrebe sig på gensidigt at imødekomme hinanden.

Der vil i aftalen mellem Grønlands landsstyre og regeringen skulle træffes bestemmelse om en række spørgsmål, som må afklares i forbindelse med grønlandsk selvstændighed. Det drejer sig bl.a. om statsborgerforhold for personer, som bliver berørt af Grønlands selvstændighed, jf. herved artikel 10 i FN's konvention af 30. august 1961 om begrænsning af statsløshed og artikel 19 i Europarådets konvention af 6. november 1997 om statsborgerret. Det drejer sig endvidere om stillingtagen til, hvorvidt de aftaler om f.eks. dobbeltbeskatning og visse sociale spørgsmål, som er indgået mellem regeringen og Grønlands landsstyre, fortsat skal gælde mellem Danmark og Grønland som selvstændig stat. Herudover vil der i den nævnte aftale kunne indgå bestemmelser f.eks. om økonomisk støtte og om danske myndigheders eventuelle administrative bistand til de grønlandske myndigheder.

Det fremgår af § 21, stk. 3, at en aftale mellem Naalakkersuisut og den danske regering skal indgås med samtykke fra Inatsisartut og godkendes ved en folkeafstemning i Grønland. Det forudsættes, at samtykket skal indhentes og folkeafstemningen afholdes efter, at

der foreligger et forhandlingsresultat mellem Naalakkersuisut og regeringen.

Forudsætningen om en folkeafstemning om grønlandsk selvstændighed rejser en række spørgsmål om, på hvilken måde folkeafstemningen nærmere skal gennemføres. Disse spørgsmål skal afgøres af Grønlands Selvstyre, idet det forudsættes, at man tager udgangspunkt i principperne i gældende valgretsregler ved valg til Inatsisartut.

Folkeafstemningens resultat skal være udtryk for et klart ønske om selvstændighed, således at der ikke opstår tvivl herom internationalt.

Det følger endvidere af den foreslåede § 21, stk. 3, at en aftale mellem Naalakkersuisut og den danske regering om selvstændighed for Grønland indgås med samtykke fra Folketinget. Folketingets samtykke vil i givet fald skulle meddeles i henhold til grundlovens § 19.

Den foreslåede bestemmelse bygger således på, at Grønland kan udtræde af riget, og at Grønlands udtræden af riget ikke vil kræve en ændring af grundloven.

Meget forenklet bygger lovforslaget således på, at en proces vedrørende grønlandsk selvstændighed i givet fald forløber i følgende rækkefølge:

- Grønlandsk beslutning om selvstændighed
- Grønlandsk henvendelse til den danske regering med henblik på gennemførelse af forhandlinger
- Gennemførelse af forhandlinger
- Opnåelse af forhandlingsresultat
- Samtykke fra Inatsisartut
- Folkeafstemning i Grønland
- Samtykke fra Folketinget

Det er i § 21, stk. 4, udtrykkeligt fastsat, at selvstændighed for Grønland indebærer, at Grønland overtager højhedsretten over Grønland. Højhedsretten nævnt i stk. 4 omfatter hele det grønlandske territorium (land-, sø- og luftterritoriet).

11. Økonomiske og administrative konsekvenser m.v.

Ved grønlandsk overtagelse i dag af samtlige sagsområder omfattet af lovforslaget skønnes de økonomiske driftsbesparelser for staten at ville udgøre godt 300 mio. kr. årligt.

Værdien af den danske stats reale aktiver i Grønland, som er direkte tilknyttet disse sagsområder, er skønnet til at udgøre 110 mio. kr., jf. bilag 3 til lovforslaget. Forslaget indebærer, at disse værdier uden videre og vederlagsfrit overtages af Grønlands Selvstyre i forbindelse med det enkelte sagsområdes overtagelse.

Værdien af den danske stats reale aktiver i Grønland, der ikke direkte er tilknyttet sagsområder (tjene-